

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи Ем -

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НПР

професор _____ С.Я. Ходирев
“ ___ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>Психологія управління</u> (назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)
підготовки	<u>магістр</u> (назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
в галузі знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва спеціальності)
за освітньою програмою	<u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>державна</u> (мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями з питань психології управління та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування психологічних принципів, методів, технологій та процедур в управлінні підприємствами: набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) підприємства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми спілкування та взаємодії людей в різних соціальних групах та методи і технології їх вирішення.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- узагальнення теоретичних засад у сфері психології управління, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів психології управління персоналом організації;
- опанування основ методології, технологій та процедур психології управління персоналом організації;
- оволодіння психологічними методами прийняття управлінських рішень на підприємстві, а також управління організацією в умовах екстремальних ситуацій;
- набуття навичок психологічного захисту та подолання психологічних бар'єрів, формування психологічного клімату в колективі.

2. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна «Психологія управління» вивчається на першому курсі магістратури, спираючись на всі знання та вміння, отримані після вивченої раніше дисциплін «Менеджмент організацій», «Інформаційні системи і технології в управлінні» та «Управління проектами та змінами», «Корпоративне управління», «Управління якістю», «Фінансовий менеджмент» та «Основи наукових досліджень».

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів - 5 Кількість годин - 150	<u>вибіркова</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>II</u> (порядковий номер семестру)	<u>-</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>залік</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	-
- практичні заняття (годин)	16	-
- лабораторні роботи (годин)	-	-
- самостійна робота студентів (годин)	118	-
- курсова робота (годин)	-	-
- підготовка та складання екзамену (годин)	-	-

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- соціально-психологічні аспекти особистості;
- типологію темпераменту та акцентуацію характеру;
- роль особистості у системі управління;
- усвідомлені й неусвідомлені процеси у трудовій поведінці людини;
- психічні стани та працездатність;
- психологічна влада керівника й можливості її використання;
- методи вивчення особистостей;
- роль психологічних аспектів дисциплінарного та виховного впливу;
- психологічні проблеми координації взаємодії людей в організації;
- можливість подолання психологічних бар'єрів при впровадженні інновацій;
- психологічні основи організації праці та професійної діяльності
- механізм психологічного захисту в екстремальних ситуаціях;

вміти:

- визначити взаємозв'язок типу особистості в сфері професійної діяльності;
- діагностувати мотиваційну структуру особистості;
- оцінювати стиль управління;
- оцінити рівень самоактуалізації;
- визначити профіль мислення;
- оцінити рівень розвитку професійної адаптації та дезадаптації;
- оцінити стійкість до стресу;
- зробити професіограму менеджера;
- формувати психологічний клімат в колективі;
- долати психологічні бар'єри та застосовувати психологічний захист;

мати уявлення про

- про професійну придатність та професійну готовність;
- про стреси та дистреси;
- психологічні методи оптимізації прийняття рішень;
- перспективні наукові напрями розвитку психології управління;
- особливості психології управління на автотранспортних підприємствах.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	<i>“Відмінно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
82 – 89	Добре	B	<i>“Дуже добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75 – 81		C	<i>“Добре”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилкам
67 – 74	Задовільно	D	<i>“Задовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60 – 66		E	<i>“Достатньо”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35 – 59	Незадовільно	FX	<i>“Незадовільно”</i> - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань(з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	<i>“Неприйнятно”</i> - теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

6. Засоби діагностики результатів навчання – тести, залікова робота.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва тем ЛР, ПР, СЗ, СРС	Кількість годин		Література
	очна	заочна		очна	заочна	
1	2	3	4	5	6	7
Семестр 2.						
Розділ 1. Психологія особистості в управлінні						
Тема 1. Психологія управління як наука	2		ПЗ 1. Взаємозв'язок типу особистості і сфери професійної діяльності СРС 1. Психологічний зміст функцій управління	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-13, 16]
Тема 2. Психологічні теорії особистості у контексті управлінської діяльності та лідерства	2		ПЗ 2. Діагностика мотиваційної структури особистості СРС 2. Психологічні особливості реалізації функцій управління	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-13, 16]
Тема 3. Формування управлінського потенціалу керівника	2		ПЗ 3. Визначення профілю мислення СРС 3. Оцінка розумового розвитку менеджера і визначення характеристик мислення	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-13, 16]
Тема 4. Психічне здоров'я керівника	2		ПЗ 4. Самооцінка стійкості до стресу СРС 4. Оцінка рівня самоактуалізації	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-16]
Разом за Розділом 1.	8		ПР СРС	8 52		
Розділ 2. Психологія реалізації функцій та прийняття рішень						
Тема 5. Психологія управлінського спілкування	2		ПЗ 5. Визначення рівня мотивації досягнення успіху СРС 5. Тривала готовність до безконфліктного спілкування - особливий вид комунікативної компетентності	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-13, 16]
Тема 6. Керівництво та лідерство: соціально-психологічні аспекти	2		ПЗ 6. Оцінка стилю управління СРС 6. Авторитет керівника – суб'єктивний компонент управління. Феномен влади: ідентифікація можливостей	2 13		Базова [1-5]; допоміжна [1, 2, 4, 6-13, 16]

Тема 7. Менеджер у системі управлінських відносин	2		ПЗ 7. Оцінка ділових та особистих якостей СРС 7. Психологічні контексти інноваційної, комунікативної, мотиваційної діяльності менеджера СРС 8. Психологія управління конфліктами.	2 13 13		Базова [1-5]; допоміжна [1-16]
Тема 8. Психологія впливу керівника на трудовий колектив	2		ПЗ 8. Психологічний клімат колективу СРС 9. Оцінка рівня розвитку адаптаційних здібностей особистості. Професійна дезадаптація. Груповий потенціал: пошук синергії.	2 14		Базова [1-5]; допоміжна [1-16]
Разом за Розділом 2.	8		ПР СРС	8 66		
УСЬОГО за дисципліну	16		ПР СРС	- 118		

8. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

Не передбачено

9. Форми поточного та підсумкового контролю здійснюються у вигляді поточної контрольної роботи за всіма розділами та заліку. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни за згодою студента визначається як середньозважена оцінка результатів засвоєння теоретичних розділів.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення немає
(за потреби)

11. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Алиева М.Б., Магомедова Е.Э. и др. Психология управления: учебн. пособ. Киев: Финансовая Рада Украины, 2017. 146 с.
2. Власова О.І., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління: підручн. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 398 с.
3. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: навч. посіб. Київ: ЕксОб, 2000. 512 с.
4. Прищак М.Д., Лесько О.Й. Психологія управління в організації : навч. посіб. Вінниця: Вінницький національний технічний університет, 2016. 150 с.
5. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління : підручн. 5-те вид. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 492 с.

Допоміжна література

1. Авдулова Т.П. Психология управления: учебн. Москва: Юрайт, 2019. 232 с.

2. Бондар Л.В., Проскурка Н.М. Соціальна психологія управління: курс лекцій. Київ: Національний авіаційний університет, 2014. 146 с.
3. Горбунова В.В. Психологія командотворення: ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд: монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с.
4. Журавлев А.Л., Жалагіна Т.А., Короткіна Е.Д., Караванова Л.Ж. Психология, управление, бизнес: проблемы взаимодействия: монография. Тверь: Твер. гос. ун-т, 2016. 280 с.
5. Заболотна В. О. Психологічні основи управління персоналом: навч. посіб. Київ: Гнозис, 2010. 248 с.
6. Кайлюк Є.М., Фесенко Г.Г. Психологія управління: навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2012. 202 с.
7. Кукуленко-Лук'янець І.В. Психологія управління : навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 140 с.
8. Левченко Е.А. Психология управления: текст лекц. Гомель: Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации, 2011. 98 с.
9. Мандель Б.Р. Современная психология управления : учеб. пособ. Москва; Берлин : Директ-Медиа, 2019. 348 с.
10. Москалик Г.Ф. Психологія управління: курс лекцій. Кременчук: Кременчуцький національний університет ім. М.В. Остроградського, 2013. 58 с.
11. Нарцисова С.Ю. Психология управления: учебн. пособ. Москва : Академия МНЭПУ, 2017. 166 с.
12. Резников Вл.Е., Бровка Г.М., Резников В.Е. Психология управления: учебн.-метод. пособ. Минск: БНТУ, 2018. 243 с.
13. Фесенко Г.Г. Психологія управління та конфліктологія : консп. лекц. Харків: ХНУМГ, 2013. 132 с.
14. Чапка М. Психологічні засади підготовки менеджера (Професіографічне дослідження): монографія. Київ: МАУП, 2005. 188 с.
15. Штапаук С.С. Самоменеджмент керівника: навч. посіб. — Луганськ : Віртуальна реальність, 2010. 138 с.
16. Якубовська С.С. Психологія управління: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2010. 360 с.

Інформаційні ресурси

<http://rada.gov.ua/ru> (сайт Верховної Ради України - нормативні документи)
<http://www.nbuv.gov.ua/> (національна бібліотека України імені В.І.Вернадського)

Розроблено та внесено: кафедрою менеджменту
(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент кафедри менеджменту

к.е.н., доцент _____ Я.В. Догадайло
(посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 8/1124 від "24" січня 2020 р.
(номер) (та дата протоколу)

Завідувач кафедри д.е.н., професор _____ О.М. Криворучко
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету управління та бізнесу
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

доктор економічних наук, професор _____ І.А. Дмитрієв
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)

" " _____ 20 _____ року
(день) (місяць) (рік)

© Догадайло Я.В., 2020 рік
© Догадайло Я.В., 2025 рік

Примітки:

Робоча програма навчальної дисципліни розробляється відповідною кафедрою у 2-х екземплярах на 5 років і затверджується до 30 серпня: 1 екземпляр – у навчальний відділ; 2-екземпляр залишається на кафедрі.

Форма в редакції ХНАДУ відповідно до листа МОН України за №1/9-434 від 09 липня 2018 року затверджена Методичною радою ХНАДУ 26 вересня 2018 року протокол №1